

Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen ekosysteemisopimus 2021-2027

VD/769/14.00.00/2021

KV/LS

Hallituksen asettaman tavoitteen mukaan Suomen tutkimus- ja kehittämismenojen osuus kasvaa nykyisestä 2,7 prosentin bruttokansantuotteesta 4 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää yhteistä näkemystä ja missioita, kunnianhimoista tki-toimintaa ja julkisen ja yksityisen sektorin investointeja.

Valtion ja kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset tukevat kansallisen tki-tiekartan toteutumista vahvistaen julkisen ja yksityisen sektorin välistä tki-yhteistyötä. Ekosysteemisopimukset ovat osa hallituksen toimia, joilla Suomesta halutaan luoda vuoteen 2030 mennessä maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö. Kaupungit toimivat kansallisen kaupunkistrategian mukaan alustana osaamiselle sekä innovaatio- ja yritystoiminnalle. Strategia tunnistaa sen/toimintavan edellyttävän valtion, kaupunkien, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän luomia edellytyksiä. Vantaan kaupunki muodostaa Helsingin kaupungin ja Espoon kaupungin kanssa yhteisen pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen.

Sopimus on luonteeltaan aiesopimus, joka määrittää osapuolten tahtotilan, tavoitteet ja painopisteet.

Ekosysteemisopimuksen tavoitteita ovat:

- omien vahvuuksien pohjalta digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia hyödyntävät innovatiiviset ja edelläkävijyyttä tavoittelevat kaupungit
- vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentuminen ja kotimaisten toimijoiden kytkeytyminen kansainvälisiin tki-verkostoihin ja arvoketjuihin
- innovaatiotoiminnan ekosysteemien eli yhteistoimintaverkostojen kehittäminen, osaamiskärkien ja kaupunkilähtöisen tki-toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen. Keinoina ovat kaupunkikehityshankkeet, innovatiiviset julkiset hankinnat, tutkimustulosten hyödyntäminen, uudet liiketoimintaekosysteemit, start-up-yhteistyö sekä osaamisen vahvistaminen kansainvälisten osaajien avulla.
- paikallisen kehitysdynamiikan vahvistuminen, kansainvälisiä merkittäviä kasvuavauksia ja kaupunkien välisen yhteistyön tiivistymistä sopimuksen painopistealueilla hankkeiden tavoitteena on pääkaupunkiseudulle rakentuvien kehitys- ja kokeiluympäristöjen verkostojen vahvistuminen, innovaatio- ja osaamiskeskittymät sekä liiketoimintaa kehittävät palvelut
- hankkeet tukevat innovaatiovetoisten yritysten syntyä ja olemassa olevien yritysten kehittymistä. Menestyvät yritykset lisäävät työpaikkoja
- hankkeet kehittävät pääkaupunkiseudun innovaatioekosysteemiä sekä kasvattavat pääkaupunkiseudun ja Suomen kilpailukykyä
- hankkeet vastaavat kestävästä kaupunkikehittämisestä haasteisiin

Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen strategiset painopistealueet 2021–2027 rakentuvat neljästä temaattisesta kokonaisuudesta. Kokonaisuudet ovat:

- Älykkäät ja kestävät kaupunkiratkaisut
- Hyvinvointi ja terveysteknologia
- Uudet oppimisympäristöt ja osaamisen digitaaliset ratkaisut
- Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen

Valittuja painopisteitä voidaan vahvistaa laajoilla elinkeino- ja innovaatiopolitiikan välineillä.

Painopisteisiin suuntautuvat kehittämishankkeet jakautuvat kolmeen menetelmälliseen kokonaisuuteen:

- 1) kokeilu ympäristöjen sekä innovatiivisten hankintojen kehittäminen ja hyödyntäminen,
- 2) tki-keskittymien toiminnan, rakenteiden ja osaamisen vahvistaminen, sekä
- 3) yrityshautomot ja muut yrityspalvelut.

Erikseen resursoitu koordinaatiohanke tukee ekosysteemisopimuksen kytkeytymistä kaupunkien ja laajemman ekosysteemin aitoihin tarpeisiin ja muuhun käynnissä olevaan kehittämiseen. Koordinaatio vastaa hankeportfolion rakentumisesta, hankkeiden välisestä yhteistyöstä ja seurannasta sekä tukee kaupunkien asettaman johtoryhmän työskentelyä. Koordinaatio kytkee mahdollisuuksien mukaan kaupunkien resursseja toimintaan, kehittää toimijoiden välistä yhteistyötä ja tukee eri rahoitusinstrumenttien hyödyntämismahdollisuuksia alueella.

Ekosysteemisopimusta rahoitetaan EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksella vuosina 2021–2027. Tätä ennen sopimusten toimeenpanon käynnistystä rahoitetaan kansallisesta alueellisesta kehittämisrahasta (AKKE-raha). Rahoituksia hallinnoi Uudenmaan liitto.

Kaupunkiseudun rahoituskehys sopimuksen mukaiseen toimintaan osoitetaan TEM:n alueellisissa rahoitusjakopäätöksissä (AKKE-rahoitus ja EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoitus) pohjautuen sopimusohjeissa (TEM 24.6.2020) määriteltyihin kriteereihin. Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen kokonaisrahoituksen määrää ei ole erikseen päätetty.

Ekosysteemisopimuksen kokonaisrahoituksessa sovelletaan ohjeellista jakosuhdetta, jossa paikallinen omarahoitusosuus (kaupungit ja muu julkinen rahoitus) on 40 % ja EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksen osuus 60 %. Käynnistysvaiheen AKKE-rahoituksessa sovelletaan samaa rahoitussuhdetta. Mahdollisissa yliaalueellisissa teemaverkostoissa sovelletaan tästä poikkeavaa jakosuhdetta.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen sisältämiä rahoitusvälineitä voidaan erikseen hyödyntää sopimuksen mukaisten kokonaisuuksien (kuten investoinnit) toteuttamiseen.

Lisäksi ekosysteemisopimuksen painopistealueisiin ohjataan ohjelmakauden aikana mahdollisuuksien mukaan ESR- ja JTF-rahoitusta sekä muuta ohjelmakauden aikana käytettävissä olevaa rahoitusta.

Ekosysteemisopimuksen toteutuksen ja seurannan osalta todetaan, että ekosysteemisopimukset muodostavat EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kestävää kaupunkikehittämistä koskevan kaupunkikehittämisen suunnitelman. Kunkin kaupunkiseudun sopimuksessa toteutettavien toimenpiteiden tulee olla kaupunkikehittämisen suunnitelman mukaisia.

Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen toteutusta seurataan sopimuksen toimenpidesuunnitelman kautta, liitettä päivitetään hankkeiden täsmentyessä toteutuksen myötä. Sopimuksen toteutumista varten Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit nimeävät johtoryhmän. Ekosysteemisopimus rakentuu koordinaatiohankkeen ympärille, joka tukee johtoryhmän työskentelyä ja seuraa rakentuvan hankeportfolion tuloksellisuutta. Uusien hankkeiden valmistelu perustuu hankeportfolion ja toimintaympäristön analyysille.

Sopimuksen sisältöjä voidaan tarkistaa sopimuskauden aikana sopimusasiakirjaa päivittämällä. Sopimusta voidaan tarkistaa tai se voidaan purkaa, mikäli sopijaosapuolen edellytykset toteutukseen muuttuvat oleellisesti.

Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen sopijaosapuolet ovat työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) sekä Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit. Muut yhteistyösapuolet ovat opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) sekä ympäristöministeriö (YM).

Kasvupalveluiden palvelualue esittää liitteenä olevan valtion ja pääkaupunkiseudun välisen ekosysteemisopimuksen hyväksymistä.

Hallintosäännön 12. luvun 7. §:n mukaan kaupunginhallituksen päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus 25.1.2021 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen ekosysteemisopimus vuosille 2021–2027.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen ekosysteemisopimus vuosille 2021–2027
- Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma. Ohjelmaversio 6, 28.10.2020 luonnos

Täytäntöönpano: kasvupalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

elinkeinojohtaja Kimmo Viljamaa, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)